

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre .... 4 forint.
Félévre .... 2 forint.
Negyed évre .... 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

HUBACSEK PÁL ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE
a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Lapunk megindítása óta egy év telt el s azoknak, kik lapunkat kezdettől fogva olvasták, előfizetési ideje e hó végével lejár.

Nem valami nagy, de mégis van mult mögöttünk, a melyre hivatkozhatunk. Egy év oly hirlap történetében, mely oly auspiciumok alatt jött létre, mint a mienk, egy év oly hirlap történetében, a melynek a kezdet nehézségeivel a szó legszorosabb értelmében küzdenie kellett, mint a mienknek is; egy év oly hirlap történetében, a melyet nem kenyérkereset forrás címén irnak, mint a hogyan nem így címen irjuk a mienkét; egy év oly hirlap történetében, a hol a szellemi munkások egyedül és csupán a közjóért lelkesedve irnak és dolgoznak, mint a mienknél is: nagy idő. Nagy idő különösen a mai korban, midőn az ingyen szolgálat nem divatos.

De mi minden nehézség dacára is megálltuk helyünket, s hivatkozhatuk az egész közönségre: megálltuk becsülettel.

Programmunkhoz hiven, főtörekvésünk volt a közjóért, a közérdekért küzdeni. Azt hisszük, egész nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy valahányszor csak szavunkat fölemeltük, azt soha sem személyes tekintetek, de mindenkor a közjó vezérelték.

Azt sem vetheti szemünkre senki, hogy a személyeskedés terére hagytuk volna magunkat elragadtatni. Pedig lett volna reá mód és alkalom; oly sok alaptalan gyanúsításnak és rágalomnak voltunk kitéve, hogy bizony-bizony erős önmegtagadás kellett ahhoz, miszerint a rágalmak elől kitérjünk. Volt s van kezünkben fegyver tiszteresével visszaadni mindent, de többre becsültük mindenkor olvasóink jó érzését, mintsem hogy illőnek tartottuk volna a külömben is nem nagy műveltségre valló személyeskedéssel — a miből természetesen gorombáskodások nőtték volna ki magukat — traktálni.

Nem szolgált volna ez lelkiéületének senkinek, ismeretkörét senki nem gyarapította volna vele, s csak a közügy szenvedte volna hátrányát.

Midőn a vidéken hire járt, hogy lapunk a »Mindszent« megindul, egyik laptársunk, a »Vásárhelyi közlöny« is regisztrálta e hirt, azzal a hozzáadással, hogy halva született gyermek vagyunk. És ime! a »Vásárhelyi közlöny« mily rettenetesen csalódott: nem hogy halva született gyermek lettük volna, de már csecsemő korunkat is túléltek, mert hála Mindszent község értelmes polgárságának: fenállásunk huzamos időre biztosítva van.

De a nagy közönség sem volt irántunk háládatlan, mert a helyi viszonyokhoz mérten kellő támogatásban részesültünk, a mit egyrészt az általános óhaj kifolyásának is tartunk, hogy községünkben hirlap legyen; de másrésztől hajlandók vagyunk annak is tulajdonítani, hogy munkásságunkkal a nagy közönség is meg volt elégedve.

A midőn most, a lapunkra nézve új év közeledtével mindazoknak, kik lapunkat támogatni szívesek voltak, köszönetünket nyilváníthatjuk; annak előre bocsátásával, hogy úgy mint eddig, a jövőben is csak egy cél fog bennünket lelkesíteni, a közérdek, s mindnyájunk által szeretett községünk közjava: kérjük a közönséget, hogy támogatását a jövőben se vonja meg tőlünk.

Még egy ígéretet is teszünk, azt t. i., hogy ha az előfizetők száma az eddiginél nagyobb lenne annyival, hogy a terjeszkedést lehetővé tenné, az estre lapunkat meg is fogjuk nagyobbitani. — Községünk közügyeiben, s általában a közérdek szempontjából oly sok a megbeszélési való, hogy lapunk mostani tere nem engedi meg, hogy mindenre bővebben kiterjesszünk; de ha a közönség tömeges pártfogásával nekünk ezt lehetővé teszi, mi a lap nagyobbitására szívesen vállalkozunk, s készséggel áldozzuk munkálkodásunkat nagyobb mértékben is, mint eddig.

Lapunk előfizetési ára marad az, a mi volt:

Egész évre .... 4 frt.
Fel évre .... 2 frt.
Negyed évre .... 1 frt.

Mint hogy helyben nyomda is fog fölállítani, s lapunkat itthon nyomathatjuk, ez kilátást és reményt nyújt nekünk arra, hogy lapunkat még érdekesebbé s változatosabbá tehetjük, — de mindenesetre a nyomda hiányából fölmerült bajok kellőleg orvosolhatók lesznek.

Az előfizetések e hó végéig a szerkesztősségnél, vagy Mihály Lajos pénztárosnál tehetők meg, s kérjük mindazokat, kik lapunkra előfizetni akarnak és előfizetésük e hó végével lejár, hogy ebbeli szándékukat, ugyancsak e hó végéig, az előbb nevezett helyek valamelyikénél bejelenteni szíveskedjenek.

Hazafiu üdvözlettel:
A szerkesztőség.

Szükséges-e a gazdának a könyvvitel?

Mult alkalommal említettük, hogy a gazda feljegyzései, könnyebb áttekintés céljából, legalább három osztályból álljanak.

Legfontosabb ezek közül a pénztári kimutatás, a készpénzbeli bevételek és kiadásokról.

Az alábbiakban rövid példával akarunk rámutatni annak mikénti vezetésére. — Nem szükséges mindjárt könyvet venni s ez által magunknak fölösleges kiadásokat okozni, néhány iv papírosból elkészítheti magának mindenki türes óráiban.

A szükséges rovatok a következők:

Pénztári kimutatás 1886.		Bevétel		Kiadás	
hó	nap	frt	kr	frt	kr
Január	1	Pénztári maradvány	50		
"	5	Kereskedőnek eladott 10 mm búzáért a 7 frt.	70		
"	6	Béres és tehénés fizetésére		110	
"	18	Egy eladott tehénért	110		
"	24	6 db. eladott sülidőért	42		
"	28	Szolgáló bérére		6	
		Összesen	272		116
		Levonva a kiadást	116		
Febr.	1	Pénztári maradvány	156		
Februári feljegyzések.					
Márc.	1	Pénztári maradvány	120		
"	10	Vetésnél napszámokna		12	
"	14	Kovácsnak számla szerint		9	
"	16	Eladott 2 db. 2 é-esü szőrt	100		
"	18	Adóra		25	
"	30	Kéményseprőnek		4	
		Összesen	220		50
		Levonva a kiadást	50		
April	1	Pénztári maradvány	170		
Feljegyzések a többi hónapokról.					
Decz.	1	Pénztári maradvány	1000		
"	10	Egy eladott tehénért	80		
"	30	Gyógytári számla		10	
"	31	Kovács számla		15	
		Összesen	1080		25
		Levonva a kiadást	25		
		Marad az 1886 év végén	1055		

Mi a tanulság ezen feljegyzésekből? — Megállapíthatja a gazda gazdaságának tiszta jövedelmét és pedig úgy, hogyha a mult év maradványát levonja abból s az így maradt összeghez hozzá adja személyi, vagyis azon kiadásait, melyek nem a gazdasághoz tartoznak. A kimutatott 1055 frtból levonandó tehát az 50 frtnyi pénztári maradvány s hozzá adandó p. o. adósság fizetésre adott 200 frt stb. lesz tehát a tiszta jövedelem 1205 frt.

De ezen tiszta jövedelem még nem felel meg egészen a valóságnak. Számításba veendő itt még az alább ismertetett feljegyzések két osztályának maradványkülömbözete is. — Vagyis ha terményben, vagy jószágállományban ez az év többet ad a következő évnek, mint amennyit kapott, akkor a többet becsü szerint emelendi a tiszta jövedelmet. Ha azonban a lezárt év akár terményben, akár jószágban kevesebbet ad a következő évnek, mint amennyit kapott, akkor ez a kevesebbet a befolyt ar szerint abból levonandó lesz, — ami természetesen azt kevesíteni fogja.

Ha tehát a józan gondolkozású gazda eme adatok birtokában van, mindig tudni fogja, hogy kiadásaiban mennyire terjeszkedjék. A feljegyzett adatok megtanítanak a takarékosagra, mit szem előtt tartva gyarapodnia kell a gazdának.

A feljegyzések második osztálya a terményekre vonatkozik és pedig a gabona bevételei és kiadásaira szorítkozik.

Jól teszi a gazda, ha minden termelt gabona nemének egy lapot nyit s a következő igen egyszerű kimutatást használja:

Bevétel		B u z a		Kiadás	
hektól	lit.			hektól	lit.
120	25	Maradvány január 1 én 1886.			
		Szegődményre aprilis 1 én		12	
50	50	Csépeltetett augusztus 10 én			
65	50	" " " 11-én			
		Kereskedőnek eladott aug. 30-án	120		
		Vetésre kiadott octóber 5-én	20		
		stb.			
235	75	Összesen		152	
152	75	Levonva a kiadást			
83	75	Marad az 1886. év végén			

Eme feljegyzések haszna főképen abban nyilvánul, hogy ha év végén a készleteket felmérjük, tudjuk azt is, hogy avatatlan kezek jártak-e ott rossz akaratu eltulajdonítás céljából? — Különösen fontos ez azon gazdának, ki a kiméréseket nem eszközölheti minden alkalommal személyesen.

Ugyan a terményszámadásoknál szükséges még a takarmány, szalma és polyva termést is nyilván tartanunk, hogy tudjuk jó eleve, hány darab jószágot leszünk képesek teleltetni.

A takarmánytermés felvételénél legjobb azt az tartalom szerint eszközölni, vagyis a kazal, vagy boglya köbtartalma kiszámítandó és egy köbméter abból lemérendő s a nyert súly annyiszor veendő, ahány köbméter van a kazal, vagy boglyában.

Meghatározására annak, hogy hány darab jószágot teleltethetünk, felvesszük, hogy egy darab marhának annyi szénára, illetőleg takarmányra van szüksége, mely élő súlyának 1/30 részével egyenlő. Ha tehát egy ökr p. o. 500 kilogramm nehéz, annak 16.6 kilo takarmányra lesz naponként szüksége.

Feljegyzéseink harmadik osztálya az állattartási kimutatás, vagyis ennek bevételei és kiadásaira vonatkozik.

Valamint a gabonánál a gabnanemeknek, egy a jószágnál azok fajtáinak külön lap nyitandó s abban a fajtának megfelelő rovatokat nyitja meg a gazda. (Az idevonatkozó 3-ik táblázatot lásd lapunk 4-ik oldalán. Szerk.)

Ugyan e módon külön kimutatások vezetendők a lovak, sertések, esetleg birkákról is.

Ugy a második, mint a harmadik osztály feljegyzései a fennebb említett módon szerepelnek a tiszta jövedelem kiszámításánál.

Kivánjuk, hogy ez egyszerű számviteli módot gazdatársaink, saját érdekükben elsajátítani törekedjenek s ha e kívánságunk teljesül, jutalmunkat találjuk az elért célban.

A PONTOS ISKOLÁZTATÁSRÓL.

I.

„Vajha sikertülne tanfelügyelő urnak megyénkben oly közoktatási állapotokat teremteni, hogy a tanköteleseknek épen 100⁰/₁₀-je látogatná iskoláinkat.“

Ezzel végződik a „Mindszent“ folyó évi 6-ik számának egyik figyelemre méltó cikke, én pedig azon hozzáadással kezdem meg: adja Isten, hogy úgy legyen!

Csongrádmegye tanfelügyelője mindenestre jogos téren áll, midőn a pontos is-

koláztatást annyi erélylyel, oly lankadást nem ismerő buzgósággal sürgeti.

Csak méltatni tudjuk azon hivatalos lelkesedést, azon jó indulatú szigort, melynek Csongrádmegye tanfelügyelője a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésben is — a pontos iskoláztatás érdekében — kifejezést adott, midőn a községeket és iskolaszékeket, a kényszer iskoláztatás ügyében, a közigazgatási bizottság jóváhagyása mellett, utasítással kívánta ellátni; nemkülönben, midőn javaslatba hozta s érvényesítette azon indítványát, hogy a tanítók kötelesek a ministerium által kiadott C. minta szerinti rovatos ivben kitölteni minden hónap 1-én és 15-én az iskolába hanyagul járó, mulasztó tanulók névsorát és ezt beadni az iskolaszéknek 2 példányban, melyből egyik példány az iskolaszéki irattár számára viszatartatik bármikori betekintés, vagy beki-vánásra, a másik példány az előjárósághoz tétetik át a további eljárás végett.

Kiterjeszkedik az indítvány a tanyai iskolákra is, oly formán, hogy a község tartozik összekötő kapcsot tartani a tanyai iskolákhoz; tehát minden hónap 1-én és 15-én hadnagy vagy kisbíró a 6 tanyai iskolánál megjelenjék, hogy a kívánt kimutatást a kívánt időre az előjárósághoz bevihesse. Ez egy kissé bajos lesz, de rendelet, tehát ennek meg kell lenni!

Mint látjuk, e rendeletnek főcélja a pontos iskoláztatás, tehát legelső sorban nekünk tanítóknak pontosaknak kell lenni a mulasztók kiírásában, mit úgy hiszem, nem is fog elmulasztani egyikünk sem.

A tanító ennél fogva minden hónap 1-én és 15-én, a rendelet értelmében, kiírja azon tanulókat, kik igazolatlanul mulasztottak.

Azok kedvéért, kik a tanügyi törvények s rendeletek birtokában nincsenek, de meg egyáltalában tájékozásul a szülőknek, ide iktatom röviden, hogy mely esetekben vétetik a tankötes gyermek mulasztása igazoltnak. A mulasztást igazolják: 1-ör a gyermek betegsége, 2-or a családban történt halálzási eset, 3-or a családi ünnepélyek és 4-er az előre kieszközölt engedélylyel mulasztott napok.

A tanítónak tehát ezekhez kell magát tartani, s az igazolatlanul mulasztó tanulókat a felelősség terhe mellett kiírni oly cél-

ból, hogy azok szülei az előjáróság által felelősségre, esetleg birságot alá vétessenek.

Megjegyzem, hogy még eddig csak havonként egyszer irattak ki s terjesztettek be a hanyag iskola látogatók, az újabb rendelet értelmében havonként kétszer, vagyis minden hó 1-én és 15-én fognak a szülők, gyermekeik igazolatlan mulasztása miatt, számadásra vonatni.

Midőn beismerem azt, hogy a kényszer iskoláztatásnak azon nemes intentiója van, hogy a népnevelés napról napra érezhetőbb lendületet vegyen, midőn tapasztalom, hogy törvényhozás, községek, s iskolaszékek, tanítók lankadást s akadályt nem ismerő buzgósággal dolgoznak, hogy az ifju nemzedéket — jelesül annak elme tehetségeit, szívbeli hajlamait, — oda fejlesszék, hogy a hazának s társadalomnak értelmes, buzgó s józan polgáraivá váljanak, midőn a fentidézett rendeletnek a népnevelésre kiható üdvös és hasznos voltát feltétlen elismerem, el nem mulaszthatom, hogy világot ne vessek azon akadályokra, melyek a pontos iskoláztatásra oly bénítólag hatnak, s mik nekünk tanítóknak a tanítás s nevelés terén annyi nehézséget gördítenek haladási utunkba az által, hogy a mulasztások napirinden levén, zsibbasztják tanulóink egyöntetű haladását.

Azon tényezők sorában tehát, melyek a pontos iskoláztatásra gátlólag hatnak, első helyen áll a szülők itélet-hiánya. Alig van ugyan oly szülő, ki szívéből nem óhajtana, hogy gyermeke írni, olvasni, számolni megtanuljon; de nem tud a legtöbb szülő odáig emelkedni, hogy megítélhetné azt, mi hátránya van az iskola mulasztásoknak, nálok számba sem jöhető csekélység az, ha gyermekök hetekig is távol van az iskolától, ha csak télen, vagy ha csak nyáron látogatja az előadásokat, ez szerintök nem ok arra, hogy gyermekök ne álljon egy színvonalon az ismeretekben azokkal, kik legszorgalmasabban járnak iskolába.

Ezen itélet-hiánynyal naponként találko-zunk, s ez szüli egy tetemes kontingensét az iskolai mulasztásoknak és ez elfogultság káros voltáról vajmi nehéz meggyőzni a szülőket, s alig lehet ennek ellenébe más expedienst állítani, mint épen a kényszer-eszközöket.

TÁRCZA.

Calmar és Orla halála.

(Vége.)

Elhagyják a vezérek gyűlését. Lépteik Lochlin serege felé tartanak. A tölgyek haldokló fénye halványan pislog az éjen át. Az északi csillag mutatja az ösvényt Tura felé. Sivarán, a király, magányos dombján nyugszik. A csapatok össze vannak vegyítve, komoran néznek álmaikban, pajzsaik fejeik alatt. Kardjaik távolabb halomban ragyognak. A tüzek lankadnak, parazsaik füstté válnak. Minden elcsendesül, csak a szél sohajt a sziklák fölött. Könnyen lépdelnek a hősök az alvó nép között. Az ut fele már hátra van, midőn Mathon, pajzsán nyugodva, Orla szemébe ölik. Lángba borul a szem és ragyog az éj árnyán keresztül. Lándzsáját magasra emeli: „Mért huzod össze homlokodat Oithona ura?“ monda a szép haju Calmar, „ellenségeink közepett vagyunk. Késlekedésre való idő ez?“ „A bosszu ideje ez,“ monda a sötét homloku Orla. Lochlin Mathonja alszik, látod dárdáját? Hegye sötét atyám vértől. Mathon vére füstölögni fog az enyémen, de álmban öljem meg őt, Mora fia? Nem! éreznie kell sebet: az én hitem nem emelkedik álmos véren. Kelj, Mathon, kelj! Conna fia hiv, élted az övé, fel a viadalra!“

Mathon felugrik álmból, de egyedül kelt fel? Nem, gyülekvő vezérek teremnek a sikon, „Fuss!

Calmar, fuss!“ monda a sötét haju Orla, „Mathon enyém, én örömben halok meg, de Lochlin népe hullámszik körül. Fuss az éj árnyán keresztül.“

Orla megfordul. Mathon sisakja ketté van repesztve, pajzsa leesik karjáról, vérben remeg. Lebukik az égő tölgyek mellett. Strumon látja őt esni, dűhe feltámad, fegyvere tündöklök Orla fején; de egy dárda kiszurja szemét. Agyveleje ömlik sebein keresztül és habzik Calmar dárdáján. Mint az Oceán hullámai észak két hatalmas hajójára zudulnak, úgy özönlének Lochlin emberei a két vitézre. Mint tájtekban törve a hullámot büszkén eveznek észak hajói, úgy támadnak a Moron hősök Lochlin leugó sisak tollaira.

A fegyverek dübörgése Fingal fülébe jutott. Megveri pajzsát, fiat körülözönlik, a nép hullámszik a fenyéren. Ryno örömben szökell. Ossian fegyvereiben sétál. Oscar rázza dárdáját. Tillan sa3 szárnya uszik a levegőben. Rettenetes a halál zaja! Sok özvegye van Lochlinnak. Győztes marad a morven sereg.

Reggel csillámlik a halmokon: élő ellent nem lehet látni, de sokan vannak az alvók, rettenetesek fekszenek azok Erin földjén. Az oceán lágy szele lengeti fűrtjeiket, de ők nem ébrednek. Az ölyvek kiáltoznak zsákmányaik fölött. Kinek szöke haja hullámszik egy hős keblén? Ragyogó az idegeinek arany fűrtje, össze vegyül az barátjának sötét hajával. Calmar az Orla keblén fekszik. Véreik összeömlenek. Vad a komor Orla tekintete. Már nem lélekszik, de szeme még mindig lápg. Nyitva ragyog

az a halálban is. Keze Calmaréba van kulesolva, de Calmar él még végső perceiben.

„Kelj!“ monda a király, „kelj Mora fia: az én gondom a hősök sebeit begyógyítani. Calmar még ujonghat a Morven halmokon!“ — „Soha sem fogja többé Calmar Orlával vadászni a morven gimet, monda a hős. Mi volna a vadászat nekem egyedül? Ki osztaná meg a csata zsákmányait Calmarral? Orla már elpihent! Zord volt a te lelked Orla, de gyöngéd volt hozzám, mint a regg harmata. Villámként lövelt másokra: hozzám az éjnek ezüst sugára volt. — Vidd el kardomat a kék szemű Mórához, hadd függessze föl tures csarnokomban. Nem tiszta a vértől, de nem birta Orlát megmenteni. — Temess el engem barátommal. Támassz éneket, ha már sötét leszek!“

Lubar árja mellett temették el őket. Négy szürke kő jelzi Calmar és Orla stük lakát. Mikor Sivarán le volt igazva, vitorlájaink dagadtak a kék habokon. A szél a morven földre vitte hajóinkat: a bárdok elkezdtek az éneket.

„Miő alak kél a felbők zugásán? Kinek sötét szelleme ragyog a viharok vörös sugárain? Szava hullámszik a dörgésen. Orla ő, Oithonának barna ura! Páratlan volt a csatában. — Béke lelkednek Orla, neved nem vész el soha. Tied sem Calmar! Kedves voltál te, fia a kék szemű Mórának, de nem volt sérthetetlen a te kardod. Barlangodban függ az, Lochlin lelkei sikoltoznak acélja körül. Halld dicsőségedet Calmar! Az a hatalmak szavában él. A

A posta-takarékpénztár.

I.

Rég ideje éltünk oly szigorú anyagi viszonyok között, mint most. Takarékosan, számítással kell élnünk, ha a minden oldalról támasztott igényeket ki akarjuk elégíteni, ha a kötelességeinknek eleget akarunk tenni.

Vajon az államférfiak nem látták-e már be a múlt évben, hogy a jelenlegi idő nem arra való, hogy új hitelintézet alakítsanak, — azt jelenben nem vitatjuk, tény, hogy az ügyre vonatkozó javaslat, a magyar törvényhozó testület által elfogadott 1886. évi február 1-én életbelépett a posta-takarékpénztárak intézménye.

„Nincs fény, árny nélkül“, régi, de igaz közmondás!

Szép és dicsérendő, hogy kormányférfiaink, törvényhozásunk tagjai a nép minden rétegénél a takarékosági hajlamot nemcsak ímbreszteni akarják, de annak fejlesztésére módot is nyújtanak; de nem szabad a fénynek annyi árnyoldallal birni, mint mielő hátrányokkal jár a postatakarékpénztár.

Nem elemezzük, hogy mi tulajdonképpen a takarékpénztár, tudjuk mindannyian. Csak hogy más-ként tudjuk és értjük mi a takarékpénztárak célját, mint minőt az 1885. évi IX. törvények a postatakarékpénztárak céljával mond.

Magyarország nem oly gazdag pénz dolgában, hogy a betéteket eddigéig kezelő intézetek a tőkét célirányosan fel ne ölelhetnék és nálunk eddigéig minden pénz-szövetkezetnek kettős célja volt, a takarékoság előmozdítása és a szűkölködők segélyezése hitel nyújtása által.

A postatakarékpénztáraknál e kettős cél közül csak a takarékoság előmozdítása van meg.

Nagy előnye nálunk a posta-takarékpénztáraknak nincs, ez intézmény szülföldje, hogy úgy mondjuk, hazája Angolország volt és ott valójában óriási mértékben vették hasznát a betevők.

Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy Angolország és Magyarország között hasonlíthatatlan nagy különbség van és volt. Ott 1861-ben léptetett életbe a postatakarékpénztár 2535 postahivatal közreműködésével, míg nálunk 25 évvel később csak 700 postahivatal nyerte meg a jogosítványt takarékpénztári betétek elfogadására, azaz nálunk minden nagyobb forgalmú város, avagy község postája kapta meg e jogot. Mindentűn, a 700 postahivatal székhelyén, van takarékpénztár, hitelszövetkezet, segélyegylet, vagy hasonló egyesület és így a ta-

karékosági hajlam fejlesztése, mint főcél, ha el nem esik is, mindenesetre már gyenge érv.

A postatakarékpénztárak intézménye — hogy úgy mondjuk — ott van helyén, ott szükséges és célirányos, hol a szegény ember napjában többször, vagy legalább mindennap keres bizonyos összeget, melynek fölöslege van, ha e fölösleget a nap hivatalos órái alatt a takarékpénztárba teheti s az már másnap kamatozik, és kamatozik a kivételt előző napig, kétségtelenül az előny igen nagy volna!

Amde nálunk Magyarországon, egy pár nagyobb várost kivéve, minden rendű és foglalkozású munkás csak a hét végén fizettetik ki és a következő ünnepen betétjét elviheti a takarékpénztárba, hol épen úgy a hónapok első és középső napján kezdődik a kamatozás, mint a posta-takarékpénztáraknál.

Egyedüli előnye a posta-takarékpénztáraknak, hogy a betevő kisebb összeget a betétkönyvecskét kiállító postahivatalnál bármikor felmondás nélkül felveheti, hogy az iparos segéd, avagy állandó lakással nem bíró egyén a posta-takarékpénztári betétjét más postahivatalnál is kiveheti, természetesen a formalitások megtartása mellett.

Hogy előny az is, mikép az állam áll jót a betétekért, hogy az illető biztos értékpapírokat vásároltathat jutalékmentesen és az minden díj nélkül őriztetik, kezelik és esetleges nyereségek ellenőriztetnek, majdnem mellékes előnyök.

Föltétlen előnyösnek tartjuk még, hogy az illető nemcsak a lakhelyén, hanem bárhol is eszközölhet betétet akár az első könyvecskére, akár újabb könyvre, — de mindez előnyök elenyészőleg csekélyek ama hátrányok mellett, melyekkel ez új intézmény bír.

Erről jövőre többet.

Helyi és vegyes hírek.

— **A Kurca zsilip.** Mult számunkban fömlítettük, hogy a Kurca zsilipen át a Tisza vize a Kurcába folyik. Most örömmel regisztráljuk, hogy e bajon segítve lett: a vízfolyás teljesen megszánt, s így komolyabb következményektől tartanunk egyáltalában nem lehet.

— **Bal.** A helybeli 48-as kör, saját könyvtára javára, mártius hó 7-ikén Bárdos Flórián vendéglőjében bálát rendez. A rendezőség reményli, hogy a kör, a könyvtárat már a közelgő tavaszon felállíthatja.

— **Táncestély.** A szentesi kaszinó egyet folyó hó 25-én, saját helyiségében, a kaszinó könyvtára javára táncestélyt rendez. Belépti díj személyenként

1 frt. A vigalmi bizottság felkéri a hölgyeket, hogy tekintve a multság családias jellegét, minél egyszerűbben sziveskedjenek megjelenni.

— **Álarcos bál.** A szentesi dal- és zeneegylet mártius 9-ikén Elsasser Sándor (ezelőtt Rambovszky József) kávéházi nagytermében, hangjegytára javára álarcos bálát rendez. Felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét, annál is inkább, mert a szentesi dal és zeneegylet, mely valóban nagy kitartással és áldozattal törekszik célja felé, a legnagyobb mértékben megérdemli a pártfogást.

— **Álhir.** A mult hét napjaiban egy álhir volt elterjedve a községben: séltiben, hozzában azt beszélték, hogy az ujosztásban egy nőn a víziszony ktiört. Miglen a dolog oda sült ki, hogy a nő heves görcsrohamokban szenvedett.

— **Csavargók.** Valóságos asylumnak tartják községünket a minden foglalkozás nélküli csavargók. Alig mulik el nap, hogy két három elzüllött idegen alakot ne látnánk az utcán lézengeni. Nem ártana már, ha egyszer az előjáróság erélyesebben kezelné a tolonc ügyet, s az ily csavargókat összefogdosztatva, illetőségi helyeikre toloncoltatná; mert ezek a csavargók a közbátorságot is veszélyeztetik. Már többször fordultak elő esetek, hogy egyes házakhoz is bementek, hol vizet, hol meg mást kérni. Egyik meg már annyira vetemedett, hogy nem is vizet, hanem pálinkát kívánt. Mi azt hisszük, hogy ez csak ürügy a behatolásra, s ha az illetőnek valami keze ügyébe akadna, hát el is emelné, s ha esetleg férfit nem tanálna a háznál, talán még többre, erőszakoskodásra is vetemednék. Nehogy egy bekövetkező komolyabb baj tegye az orvoslást szükségessé, komolyan figyelmeztetjük még egyszer az előjáróságot, hogy a tolonc ügyet erélyesebben kezelje, s ha talán a mostani rendőr személyzet nem alkalmas segédeszközre, éljen jogával: alkalmazzon különbeket.

— **Menyasszony, aki „nem“-et mond.** Buda resztben néhány nap előtt kellett volna egy gazdag bojár leánya menyegzőjének, melyhez nagy előkészületeket tettek, végbemenni. A vőlegény egy tekintélyes ügyvéd. Hosszu kocsisor kísérte az egybekelendő párt a mairehez, hol előbb polgári házaságra akartak lépni. A terem fényes közönséggel telt meg. Midőn a bíró a menyasszonyhoz azon kérdést intézte: „Kisasszony, el van kegyed határozva dr. N. ur nejevé lenni?“ a leány határozott hangon felelte: „nem!“ A bíró kétszer ismételte a kérdést, mire a leány is kétszer ismételte, hogy „nem!“ A vendégek megütközve hagyták el a termet. A leány szüleinek határozottan kijelentette, hogy csak bizonyos fiatal képviselőhöz megy nőül, kivel menyasszonysága alatt kötött ismeretséget és szerelmi viszonyt.

Egy reggel ismét vidáman rerdbe szedte az egyik szobát. Véletlenül kinéz az ablakon s mit látott! Tószeghy sárga kabátjában udvarol egy formátlan konyhai cselédnek, ki épen a grófnő reggelijét hozza. A lány körül settenkedet, mint a fecsefarku pillangó a piros bazsarózsa körül, szorongatta s végre — oh gyalázat — meg is csókolta.

„Nézze meg az ember ezt a szeles Tószeghyt, udvarol egy dromedárnak...“ nevetett magában Ninus... „Jaj! csak meglátná ő nagysága... ni! megint megcsókolja... az arcát szeretném látni, mikor a dromedárt megcsókolja... kár, hogy ily sötét a folyosó.“

Ninus egyre nevetett.

Egyszerre vége szakad nevetésének, mintha csak késsel elvágta volna. Előtte áll Péter a báró sárga kabátjában.

— Nézd Ninuskám! a báró nekem ajándékozta ezt a szép kabátot. Csinos vagyok, ugye? Jer, adj egy csókot!

Ninus pedig Péternek — nem adott csókot.

Azt mondják, másnap vissza ment Pestre a szép Ninus, s Péter bekötve tartotta arcát félhétig — erős daganat következtében.

Hát a „hü“ szeműek oly rövidlátók, hogy a göröngyöt a gyöngytől nem képesek megkülönböztetni? ...

T E M E S I,

te neved reszket a morven viszhangokban. Emeld tehát föl szép fűrtjeidet Mora fia, szórd azokat a szivárvány ivére és mosolyogj a vihar könnyein keresztül!“

(Byron.)

CASSIO.

A hü szemek.

— Humoreszk. —

Ninus volt a legszebb szobaleány Pesten. Gyönyörű grófnénél ő tartotta rendben a termeket; meg is látszott mindentűn szorgos kezének működése. De most megakart válni ezen teremtől, mert a grófnő birtokára — valahol az Isten háta mögött fekszik — megy nyaralni. Magával viszi azt a szeles, bolondos Tószeghy bárót, kinek egyebek között az a furesa bogara is van, hogy a sárgát tartja a színek királynéjának. E sziube annyira szerelmes, hogy a grófnő kérelmeinek dacára, mindég sárga kabátban jár. Ninus nem törődik más ember bogaraival, legfőlebb gunyos mosoly jelenik meg eperajkain, ha látja, mint udvarol a báró a grófnő nagyságának. Tudja ő miért mosolyog! Hisz ő öltözteti a grófnőt.

Ott lebeg a termekben reggel s gondolkodik magában. Miért váljon el attól a bájos Pesttől? Ő bizony senki kedvéért nem megy el. Majd ifju napjait eltemeti egy falu magányába! Hah! mily borzasztó gondolat! Nem vonzza őt semmi oda! Du-

dolva lát munkájához s úgy trilláz, mint a pacsirta. De mintha dalai mindig busabbak és busabbak lennének!?

Hát mégis nyomja valami a kis hamis szívét? Már nem olyan dacos, mint előbb. Eszébe jut, hogy Tószeghy báró komornyikja, Péter is falura megy urával. Vidám arca elkomolyodik, még néhány könyvecsepp is hull kezére.

Ő annyira megszerette Pétert, azaz inkább annak „hü“ kék szemét, jámbor piros orcáit.

Ninus okos leány, még filozofálni is tud. Neki nem kell tulságosan ügyes férj, az csapodár, hanem ez a jámbor épen neki való.

Ezek a „hü“ szemek voltak okai, hogy elment falura. Péter vigasztalja, ha bü éri, együtt szövik a jövő boldogság aranyos szárait. Ha majd egy kis pénzre szert tesznek, megesküsznek, kis házikót vesznek. Oly boldogok lesznek, mint a tündérvilág lakói. Hátha még kis csevegő jószágok is élénkitik a szobát!

A kis ártatlan úgy elpirult mindig ennek hallatára.

Elementek tehát falura!

Oly jól érezte magát Ninus, mint életében még soha. Oly szépnek találta a falu reggeli, pezsgő életét, oly kedvesen szólt a kanászkürt! A madarak mind csak azt énekelték: „Ninus, de boldog vagy!“ Kimondhatatlan öröm szállta meg szívét, ha kedves Péterét láthatta. Különbben ebben a szerencsében volt elég része. Egy fődél alatt laktak!

III. minta a „Szükséges-e a gazdának a könyvvitel” című cikkhez.

B e v é t e l											K i a d á s																								
Öreg			3 éves			2 éves			1 éves			Idei			Összesen	Öreg			3 éves			2 éves			1 éves			Idei			Összesen				
bika	ökör	tehén	bika	tinó	üsző	bika	tinó	üsző	bika	tinó	üsző	bika	tinó	üsző		bika	ökör	tehén	bika	tinó	üsző	bika	tinó	üsző	bika	tinó	üsző	bika	tinó	üsző		Összesen			
D a r a b											D a r a b																								
1	8	6	3	3		2	3		1	2	3				3	3	6																		
																		1	2	2				1	1								1	1	7
																								2	2		2	3	1	2	3	5	2	22	
1	10	8	5	6		1	4	6	1	7	5				5	3	62																1	2	2
1	2	2	3	3		2	3		1	2	3				5	3	30																		
8	6		2	3		1	2	3	5	2																									
Szarvasmarha kimutatás											Szarvasmarha kimutatás																								
1886.											1886.																								
Maradvány január 1-én 1886.											Maradvány január 1-én 1886.																								
Ellés után származott január hóban											Ellés után származott január hóban																								
Eldöglött márciusban											Eldöglött márciusban																								
Juliusi vásáron eladatott											Juliusi vásáron eladatott																								
vétel											vétel																								
Komitásra kiadott december 31-én											Komitásra kiadott december 31-én																								
Komitás után származott dec. 31-én											Komitás után származott dec. 31-én																								
stb.											stb.																								
Összesen											Összesen																								
Levonva a kiadást											Levonva a kiadást																								
Maradvány 1886. december 31-én											Maradvány 1886. december 31-én																								

— Zrinyi a költő című tárcaközleményünket e számból tárgyhalmaz miatt kihagyni voltunk kénytelenek, miért is szíves elnézést kérünk.

— A magyar kivándorlottak Amerikában. Emlekszenek olvasóink, hogy a közelmúlt években hazánk felső vidékéről tömegesen vándoroltak ki, különösen tót atyánkfiai, jobb hazát keresni. A keresett jobb hazát azonban nem találták meg, mert sorsuk még rosszabbra fordult, mint itthon volt. A legnagyobb nyomor és nélkülözés lepte ott meg őket s beteljesedett rajtuk a költő szava:

Hazádnak rendületlenül légy hive, óh magyar!
Bölcsőd ez, majdan sirod is, mely ápol s eltakar.
A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely,
Aldjon vagy verjen sors keze, itt élned s halnod kell!

Meg is értették már közülök sokan a költő szójátát s tömegesen jöttek haza, csak a mult hetekben is egyszerre 300-an érkeztek vissza. A kint maradottaknak már nemcsak az inséggel, de a rendőrséggel is meggyűlt a bajuk. F. évi január 19-én véres üsszetűközés volt a kivándorlott magyar — illetve tót — munkások között a Moorewood bányákban. A zajongó magyarok közül igen sokan megsebesültek. Hja! így van az, a „szabadság Eldorádójá”-ban, az amerikai köztársaságban is fegyverhez nyul a rendőr, ha másképp nem tud rendet csinálni.

— Pasteur intézetéből a közoktatástügyi mi-

niszter által tanulmányozás végett kiküldött Babes Viktor egyetemi tanár. újabb levelet küldött Budapestre, amelyben Pasteur laboratóriumát, a beoltott és anyagul használt állatok kezelését s a beoltás lényege és hatása iránti véleményét ismerteti. Megemlíti, hogy a védőtást illetőleg jó időben érkezett Pasteur laboratóriumába, tudományos vizsgálódásokra azonban a pillanat kevésbé alkalmas, minthogy most Pasteur csakis a világ minden részéből érkező meg-martak kezelésével, elhelyezésével s általában egész-

ségi állapotaikkal foglalkozik; személyzete is csak állatok beszerzésével, beoltással, boncolással s veszettség elleni vírus készítésével van elfoglalva. A beoltottak száma eddig 220. Most megint egy aradi magyar ember van a kezelték közt, a ki mint a be-tegek nagy része, teljesen pénz nélkül érkezett Párisba s kit Pasteur szintén ingyen lát el lakással és élelemmel. Babes ugy hallotta, hogy Pasteur e célra 40,000 frankot kapott egy általa beoltott gazdag egyéntől.

Haszonbéri hirdetés.

A szeged-csongrádi takarékpénztár a tulajdonát képező, Szentés mellett Teés községben fekvő és eddig házilag kezelt,

mintegy 400 holdat tevő nemesi birtokát

1886. október 1-től számítandó 3, esetleg 6 évre — ajánlati verseny mellett — haszonbérbe adja.

A haszonbérlet alapjául szolgáló szerződési pontozatok az igazgatóságnál megtekinthetők s kívánatra postával megküldetnek.

Ezen bérletre vonatkozó ajánlatok f. évi március 1-éig alulírott igazgatósághoz nyújtandók be.

Szeged, 1886. február 6-án.

A szeged-csongrádi takarékpénztár igazgatósága.

(Utánnymat nem díjazatik.)

MEGHIVÁS.

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁR

részvényes tagjait 1886. évi március hó 7-én délután 2 órára, saját háza és hivatali helyiségében tartandó

X-IK ÜZLETÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSRE

meghívni van szerencsém.

TÁRGYAI:

1. Igazgatósági jelentés az 1885-ik év folyamáról és az összes számadások előterjesztése.
2. Felügyelő bizottság jelentése a nyereség felosztása és a fölmentvények megadása iránt.
3. Igazgatóság és felügyelő bizottság együttes jelentése a szegénysorsu iskolás gyermekek segélyezésére

Wimmer Károly nevében tett alapítvány tárgyában.

4. Elnök, alelnök, igazgatótanács és felügyelő bizottság választása.
5. Netalán teendő indítványok.
6. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag választása.

A számadások a közgyűlést megelőző 8 napon a hivatal helyiségében a t. c. részvényes urak által betekintheők.

Jegyzet: 29. §. A részvényes, ki szavazni kíván, az erre szükséges igazolványt a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a hivatali helyiségében átveheti, ha magát a közgyűlés előtt legalább 3 nappal saját nevére irt részvénynyel igazolta.

Kelt Mindszentén, 1886. febr. 13-án.

Hám János,
jegyző.

I—I

Keller Lajos,
elnök.